

МОДЕЛІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ ЇХ РОЗВИТКУ

У статті розглянуто моделі дистанційної освіти та основні етапи їх розвитку. Виокремлено основні моделі дистанційної освіти проаналізовано їх недоліки і переваги, головні принципи. Описано деякі дискусійні питання, що стосуються моделей дистанційної освіти та поняття в цілому.

Ключові слова: *дистанційна освіта, дистанційне навчання, модель дистанційної освіти.*

Постановка проблеми

Вступ. На сучасному етапі розвитку освіти в Україні інформаційні технології стали важливим чинником і засобом підвищення ефективності функціонування всіх сфер освітньої діяльності. Особлива роль у процесі створення і використання інформаційних технологій (ІТ) належить системі післядипломної педагогічної освіти. Міжнародний досвід інформаційно-технологічного забезпечення освітніх напрямів передбачає перегляд концепції створення стабільної та ефективної освітньої системи, розвиток фахової компетентності педагогічних кадрів, готовність фахівців досягти в майбутньому соціального рівня, адекватного здібностям і кваліфікації. На це звертається увага в законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державній програмі «Вчитель», «Національній доктрині розвитку освіти в Україні в ХХІ ст.», «Декларації про європейський простір для вищої освіти».

Розвиток сучасного суспільства, перехід його до інформаційних технологій породжує нові проблеми. Знання стають основною рушійною силою розвитку суспільства, основним капіталом і тим самим визначають вектор інноваційного розвитку та способи їх практичного застосування.

Невпинне збільшення інформаційних обсягів спонукає до необхідності приведення рівня підготовки педагогічних кадрів у відповідність до поставлених вимог, пошуку нових форм і методів підвищення практичної значимості результатів навчання у вищому навчальному закладі [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні наукове забезпечення дистанційної професійної освіти досліджували В. Биков, В. Гриценко, С. Кудрявцева, В. Колос. Організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти вивчались В. Олійником, Н. Корсунською, П. Таланчуком. Роль і місце світової мережі Інтернет у сучасному суспільстві, психолого-педагогічні аспекти і технології створення дистанційного курсу досліджували В. Кухаренко, Е. Рибалко, Н. Сиротенко, А. Петренко. Особливе місце у формуванні системи дистанційного навчання належить роботам, в яких аналізується процес особистісно орієнтованого навчання, таких педагогів: С. Батишева, А. Кирсанова, О. Пехоти та ін.; психологів: Б. Ананьєва, Л. Виготського, М. Данілова та ін.

Мета статті: розглянути поняття дистанційної освіти, генезис розвитку дистанційної освіти. Виокремити основні моделі дистанційної освіти проаналізувати їх недоліки

і переваги, головні принципи. Описати дискусійні питання, що стосуються моделей дистанційної освіти та поняття в цілому.

Виклад основного матеріалу

У історії дистанційної освіти спостерігаються дві традиції, розрізнення яких значною мірою полегшує розуміння сенсу суперечностей, що виникають при спробах дати визначення і прийти до єдиного правильного розуміння змісту дистанційної освіти.

Перша традиція, що сформувалася, це кореспондентна освіта, заснована на освітній комунікації на відстані за допомогою кореспонденції. Спочатку — за допомогою звичайної регулярної пошти, потім — електронної. Друга традиція, виросла із застосування засобів телекомунікації, аудіо- і відеозаписів в очній освіті. Це дало змогу, з розвитком технологій телекомунікації і аудіо- та відеозапису, транслювати очні заняття у віддалені аудиторії і забезпечити освітню комунікацію на відстані за допомогою трансляції. Обидві традиції — це традиції дистанційної освіти, що потрапляють під дане нами вище загальне визначення. Проте, генеруючі ідеї істотно або навіть принципово, відрізняються [2; 6].

Ставлячи завдання на розвиток дистанційної освіти в Україні, необхідно, як мінімум, уточнити, про яку саме традицію дистанційної освіти йдеться. Що через принципово різний дидактичний сенс, потрібно окремо розглянути історії двох традицій:

- для кореспондентної традиції вирішальне значення має еволюція дидактики дистанційної освіти, як особливої форми освіти, зміна якої здійснювалася разом із зміною інституційних моделей або типів установ дистанційної освіти, маючи в основі їх залежність від зміни соціально-історичних епох;
- для традиції трансляції та її періодизації визначальною була і залишається зміна поколінь технологій телекомунікації, аудіо- і відеозапису, аж до сучасних інтерактивних відеоконференцій і мультимедіа [2; 4].

Виходячи з сказаного, тобто виокремивши дві традиції, звертаємо увагу на те що, при розгляді кореспондентної традиції, як еволюції дидактики і організаційних форм дистанційної освіти, можна виділити в її межах три етапи еволюції поняття дистанційної освіти.

Перший етап — власне кореспондентна освіта — хронологічно охоплює період з 1840 до травня 1929 року. Починаючи з дати появи першого регулярного курсу кореспондентного навчання стенографії Айзека Пітмана

<http://www.amazon.com/phonetic-longhand-writer-Isaac-Pitman/> (Baath, 1985, Holmberg, 1995 <http://www.c3l.uni-oldenburg.de/cde/found/holmbg95.htm>), і закінчуючи датою Пленумів ЦК ВКП(б) 1928 і 1929 років про визначення принципів і організації радянської державної системи заочного навчання у вузах і середніх спеціальних закладах <http://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/87997/>. Таким чином, перший етап пов'язано з генезисом ідеї і практики дистанційної освіти. Прийнято вважати, що офіційно початок дистанційної освіти належить Ч. Тусену — викладачу французької мови Берлінського університету і Г. Лангеншейдту <http://www.gustav-langenscheidt.schule-berlin.net/index2.htm> — члену Берлінського суспільства сучасних мов, які заснували в 1856 р. в Берліні інститут іноземних мов із заочною

формою навчання. Проте, слід пам'ятати, що шістьма роками раніше в 1850 р. в Росії був створений Інститут заочного навчання. Слідом за Росією і Німеччиною в другій половині XIX — початку XX ст. подібні навчальні заклади були відкриті і в інших країнах світу:

- в 1858 р. Лондонський університет <http://www.lon.ac.uk/> вирішив надавати допуск претендентам до захисту дипломних робіт без попереднього навчання. З часом університет перейшов до заочної форми навчання таких «екстернів»;

- в 1874 р. Університет Іллінойса (США) <http://illinois.edu/>;
- в 1877 р. Університет Святого Андрія (Шотландія) <http://www.standrews.ac.uk/>;
- в 1889 р. Королівський університет Канади <http://www.queensu.ca/>;
- в 1891 р. Університет Чикаго (США) <http://www.uchicago.edu/index.shtml>;
- в 1906 р. Університет Вісконсін (США) <http://www.wisc.edu/>;
- в 1911 р. Квінслендський університет (Австралія) <http://www.uq.edu.au/> [2].

Дистанційна освіта, в її кореспондентській формі, виникла в період формування першої стійкої, регулярної, загальнодоступної системи зв'язку тобто звичайної для нас пошти. В цей же час виникло і почало бурхливо розвиватися регулярно залізничне сполучення, яке стимулювало поширення навчання на відстані. Надалі пальма першості в створенні самостійних заочних вищих навчальних закладів перейшла до Радянського Союзу. Вища заочна освіта набула розвитку в другій половині 20-х років, коли було створено ряд заочних політехнічних інститутів і заочних відділень в педагогічних вузах. До середини 60-х років в СРСР налічувалося 11 самостійних заочних вищих навчальних закладів і заочні відділення в сотнях університетів та інститутів. Після Другої світової війни на прикладі Радянського Союзу розбудовували заочну освіту країни Центральної і Східної Європи. За даними «Всесвітнього довідника нетрадиційних після середніх навчальних закладів освіти» (ЮНЕСКО, 1984) за період з 1900 по 1960 роки в світі було створено 82 нетрадиційних вищих навчальних закладів і навчальних програм [1; 2].

Особливим в дидактиці кореспондентських шкіл і «зовнішніх відділень» з самого початку були:

- гнучкість і рухливість термінів навчання і, відповідно, темпу навчального процесу, високий ступінь автономії студента у визначенні його темпоральних характеристик і змісту;

- засноване на загальній початковій дидактичній установці визнання незалежності студента;

- прагматичне і неформальне відношення до проміжної і підсумкової атестації і оцінки, як до засобу мотивації і самоконтролю, а не як до мети і кінцевого результату навчання, що завершується отриманням сертифіката;

- модульність, або тяжіння до модульної, організації наочного змісту курсів, що забезпечує вищий ступінь їх варіативності і, з іншого боку, полегшує поштову доставку [5].

В цілому, до підсумків першого періоду еволюції кореспондентної дистанційної освіти і розвитку поняття дистанційної освіти в рамках цього періоду можна віднести:

- усвідомлення першими практичними організаторами дистанційної освіти як особливої форми освіти, в основі якої лежить особлива специфічна, відмінна від сере-

довища «класної кімнати» «кампусного навчання»), освітня ситуація, що вимагає іншого способу освітньої комунікації, тобто особливої дидактики;

- визначення принципів дидактики дистанційної освіти в освітній практиці перших установ дистанційної освіти, без теоретичного вираження цих принципів;
- інституційне оформлення дистанційної освіти у вигляді двох типів приватних установ на основі самофінансування;
- часткове формування типової структури дистанційних освітніх програм, що поєднують академічні і професійно-технічні практико-орієнтовані курси;
- визначення пріоритетної цільової групи студентів/слухачів дистанційної освіти, наприклад, професійно зайняті, дорослі, талановиті студенти тощо;
- виникнення відкритої дистанційної освіти в сегменті додаткової і продовженої освіти;
- початок термінологічного оформлення дистанційної освіти в англійській мові: з'являються терміни «home-study» («домашнє навчання»), «Independent study» («незалежне навчання»), «External student», «Extramural student» («зовнішній студент», або «екстерн», або «заочник»), «extension» («зовнішнє відділення»), а в 1892 р. у каталозі кореспондентних курсів Університету штату Вісконсін <http://www.wisc.edu/> вперше з'являється термін «distance education» [2; 4].

Проте, дистанційна освіта (ДО), як вже наголошувалося, протягом всього цього періоду ніде не була офіційно визнана. ДО залишаючись за межами основної професійної освіти являла собою кореспондентні або очно-заочні курси передатестаційної підготовки при екстернаті — виділеному в окрему установу, на зразок Університету Лондона <http://www.lon.ac.uk/> або Південноафриканського Університету <http://www.uct.ac.za/>, або у складі «зовнішніх відділень». Не існувало в цей період ні державної системи, ні навіть окремих державних інститутів, які б сприяли розвитку ДО. Але вже почалася концептуалізація її методів і загальних питань дидактики. Вперше оприлюднено теоретичні роботи на цю тему, написані «батьками-засновниками». У цьому сенсі, гарним резюме першого періоду може бути оцінка сучасного стану дистанційної освіти, зроблена в 1915 р. одним з них, — вже згадуваним вище професором Wisconsin University Extension У. Лайті: «... належить створити метод, техніку, атмосферу... вирішити важкі проблеми, пов'язані з навчанням на відстані. І це рішення ледве тільки намічене» (цит. по: Moore, 1987) [4].

Головним досягненням розвитку ДО в 60-і роки було усвідомлення того практично доведеного факту, що альтернативою денній формі навчання може бути освіта громадян, скерована і контрольована вузами, що принципово розширює дидактичні рамки вищої освіти. Технологічна модель, заснована на ідеї специфіки дистанційної освіти як особливої, відмінної від очної форми навчання, побудованої на основі інших принципів організації навчального процесу та іншій дидактиці. Традиційні аудиторні заняття (лекції і семінари), згідно з цією моделлю, не відтворюються за допомогою засобів телекомунікації або аудіо і відеозаписів, а замінюються іншими формами. По-перше, самостійною роботою студентів, для організації і забезпечення якої готуються спеціальні комплекти навчально-методичних матеріалів. По-друге, інтенсивними прак-

тичними груповими заняттями — так званими тьюторіалами <http://www.ou-link.ru/de/>, які дуже мало нагадують звичайний семінар і радикально відрізняються від лекції. Можливість дистанційної освіти — навчання на відстані від освітнього центру, забезпечується тут істотно вищим ступенем автономії студента і виключенням викладання в традиційному сенсі, що дає змогу звести до мінімуму кількість очних занять, адже тьюторіали <http://www.ou-link.ru/de/> проводяться, як правило, не частіше одного разу на місяць. Засоби і канали телекомунікації <http://www.oooask.com/telekomunikacii.html> використовуються не для відеотрансляції <http://yatv.ru/rqgu>, а як засоби доставки навчально-методичних матеріалів і забезпечення інтерактивності — спілкування між тьютором і студентами і студентами між собою в ході індивідуальних консультації і внутрішньогрупової співпраці. У комплект навчально-методичних матеріалів, що забезпечують самостійну роботу студентів, входять тільки ті матеріали на електронних носіях (аудіо- і відеокасети, електронні хрестоматії у форматі гіпертексту, комп'ютерні програми-тренажери), якими можна користуватися за допомогою обладнання, що є легко доступним більшій частині студентів [2].

Дидактична (технологічна) модель ДО була розроблена у Відкритому Університеті Великобританії (OUUK) <http://www.open.ac.uk/>, тому часто називається британською, або європейською, і практикується у всіх країнах британської співдружності, включаючи такі великі країни як Індія, Канада, Австралія, а також за її межами, — скрізь, де були створені або створюються в даний час університети за зразком OUUK або близьких йому по трактуванню дистанційної освіти FernUniversitat в Хагене (Німеччина) <http://www.fernuni-hagen.de/> і Університету Південної Африки (UNISA) <http://www.unisa.edu.au/>. Загальна кількість студентів, що навчаються в закладах ДО «британського типу», приблизно дорівнює числу студентів в «американських» закладах.

Цю модель характеризують:

- По-перше, високий ступінь автономності («дорослості») і свідомої мотивації студента/слухача, що примушує, як правило, вводити для студентів віковий ценз з 18 років.
- По-друге, переважно це стандартні курси, які можуть бути «упаковані» у виданих масовими тиражами комплектах навчальних посібників.
- По-третє, британська модель базується на нетрадиційних (для очної освіти) освітніх технологіях, що вимагають від викладача (тьютора) спеціальних навичок та умінь. Це стосується як індивідуальної роботи із студентами/слухачами, включаючи найрізноманітніші види не лише навчальних консультацій, але і психологічної підтримки, так і проведення тьюторіалів <http://www.ou-link.ru/de/>. Для цього тьютор повинен, разом з вільним володінням матеріалом декількох близьких за профілем курсів, уміти організувати шести-восьмигодинну роботу студентської групи у формі ділової гри http://liderorg.at.ua/index/struktura_dilovoji_gri_ta_jiji_konstru_juvannja_jak_kompleksna_tekhnologija_navchannja/0-941, «кейс-стаді» <http://personal.in.ua/article.php?id=523> або «мозкового штурму» <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-28806b081a960> [2; 3].

Наслідком цих трьох базових характеристик і, в певному значенні, недоліків або обмежень, є:

- орієнтація британської моделі передусім на навчання дорослих середній вік студентів OUUK — 34 роки;

- переважання в загальному обсязі навчальних курсів, пропонувані відкритими університетами, практико-орієнтованих курсів до університетського рівня — більш стандартних, ніж університетські, наприклад близько 2/3 курсів в OUUK — <http://undergraduatedegree.org/>;

- постійне збільшення корпусу тьюторів, витрати на підготовку і підвищення кваліфікації складають суттєву долю бюджету установ ДО [2].

Фактично, це означає, що британська модель більш прийнятна для середньої професійної освіти «без відриву від основної діяльності», ніж для класичної університетської, і вимагає фінансових вкладень передусім у науково-методичне і кадрове, а не в технічне забезпечення ДО, що зрозуміло, додає їй переваги.

До інших переваг британської моделі можна віднести:

- відсутність необхідності спеціально обладнаних пристроями центрів для інтерактивної телетрансляції в філіях, тьюторіали <http://www.ou-link.ru/de/> можуть проходити в звичайних аудиторіях;

- забезпечення суттєво вищого ступеня автономності для студентів;

- чудово продуману і організовану спеціально для ДО систему атестації і моніторингу якості освіти, наслідком і свідомством якої є високі рейтинги відкритих дистанційних університетів в національних рейтингах

<http://www.osvita.org.ua/abitur/entrance/ratings/8.html> [2; 5].

Таким чином, для відкритої і дистанційної освіти британська модель забезпечує:

- повну реалізацію принципу незалежності від місця, часу, освітнього цензу, що виражається у формулі «Anyone, Anytime, Anywhere»

<http://collegian.csufresno.edu/2010/03/17/anyone-anytime-anywhere/>;

- ефективність, передусім, для практико-орієнтованої освіти;

- відсутність потреби в наявності складної мережі зв'язку та іншої коштовної телекомунікації;

- забезпечує еквівалентний очній освіті і навіть вищий рівень якості підготовки фахівців [5].

Британський Відкритий Університет до цих пір залишається одним з найбільших і, безумовно, найавторитетнішим центром дистанційної освіти в світі, свого роду «еталоном», або «палатою мір і ваги» <http://www.bipm.org/> відкритої ДО. Він став таким значною мірою завдяки конструктивному синтезу попередніх моделей дистанційної освіти, з'єднавши:

- принцип автономії і пріоритету освітніх потреб і інтересів студента, властивий кореспондентським школам і «зовнішнім відділенням»;

- властиві радянській заочній освіті принципи системної організації і поєднання особливим чином організованих очних занять з планомірною самостійною роботою студентів в рамках освоєння основних професійних освітніх програм;

- характерний для всіх моделей ДО, але, можливо, найбільшою мірою — для «зовнішніх відділень» <http://www.adlnet.org/> американських університетів, принцип макси-

мально можливого використання у поєднанні з традиційними кореспондентськими методами сучасних засобів телекомунікацій і технологій виготовлення навчальних матеріалів [2].

Результатом цього різнопланового синтезу, в рамках якого окремі елементи раніше існуючих моделей кореспондентської ДО не лише були інтегровані, але і отримали глибоку методичну розробку і теоретичне осмислення, став новий рівень конкретизації поняття дистанційної освіти, реалізованої в єдиній, високотехнологічній дидактичній системі, що отримала назву «Британська модель» [1].

При цьому основні принципи навчання на відстані залишилися незмінними. Як і в моделях кореспондентської ДО першого і другого покоління, дистанційна освіта трактується в британській моделі як особлива форма освіти, заснована на самостійному навчанні студента/слухача. Вона вимагає створення комплектів спеціальних навчально-методичних і атестаційних матеріалів, що вивчаються. Освітні технології, покладені у фундамент Відкритого Університету Великобританії, стали, по суті справи, британською національною системою відкритої дистанційної освіти. Що, своєю чергою спровокувало рідкісний за силою міжнародний резонанс від його створення і радикальну зміну уявлення про дистанційну освіту у всьому світі. Зміна поняття дистанційної освіти, в якій педагоги, керівники національних освітніх систем, політики вже до середини сімдесятих років побачили самостійну форму освіти, здатну вирішити цілий комплекс соціальних проблем, що стоять перед сучасним постіндустріальним, а потім і інформаційним суспільством, можна вважати за основний підсумок третього періоду еволюції кореспондентської ДО [2].

Сильна сторона моделі трансляції полягає, перш за все в тому, що вона робить можливим доступ суттєво ширшої студентської аудиторії до лекцій (доповідей, конференцій, семінарів), які читають або в яких беруть участь провідні вчені або видатні лектори. Надається можливість бути присутнім при унікальних або практично унікальних наукових і освітніх подіях.

Таким чином, модель трансляції ДО виправдана перш за все на рівні університетської освіти, переважно якщо йдеться не про додаткову освіту <http://www.ippk.npu.edu.ua/> або інформаційно-просвітницькі курси. Наявність кошовної мережі обладнаних філій та технічного обладнання залишає відкритим питання про рівноцінність якості та ефективності ДО відповідним показникам очної освіти [2; 5].

Через істотні відмінності між британською (технологічною) і американською (трансляцією) моделями поняття дистанційної освіти залишається подвійним, оскільки при визначенні ДО, як правило, мається на увазі та або інша модель — залежно від того, якій традиції належить автор визначення. Так само диференціюється відповідно до двох традицій набір і сенс інших понять, що описують організацію і учасників навчального процесу при навчанні на відстані. Отже, існує два підходи до дистанційної освіти. Ми можемо підсумувати їх у трьох позиціях:

Стає очевидним, що:

- Дистанційну освіту як заочну, тобто, в початковому значенні, давно легалізовано і йдеться про дві різні, англо-американську і українську назви для принципово

єдиної форми здобування освіти. Що відповідно не відмінює необхідності розвивати і перетворювати українську систему заочної освіти, враховуючи сучасну світову освітню практику. Проте, залишається відкритим питання про необхідність зміни закону заради заміни українського терміна, що вийшов з вжитку, на популярніший англо-американський синонім або легалізацію терміну ДО на рівні із заочною освітою.

- При визначенні ДО як технології і особливого освітнього середовища, мається на увазі американська модель, для якої застосування телекомунікаційних технологій є специфічною ознакою, що відрізняє ДО від традиційної форми очної освіти *on campus*. Це, проте, не робить «технологію» і «середовище» родовими поняттями для дистанційної освіти, навіть в його американському трактуванні, оскільки, при всій різноманітності тлумачень, ДО залишається формою освіти, що і є для неї логічним родом. У цьому сенсі правильним було б визначення американської моделі ДО як специфічної моделі очної або очно-заочної форми освіти, заснованої на застосуванні телекомунікаційних технологій. Для легалізації цієї моделі ДО — тобто нормативно обґрунтованого введення в освітню практику потрібно розробити її повноцінне нормативно-методичне забезпечення як різновиди встановлених Законом форм здобування освіти, включаючи вимоги до ліцензування і атестації [2; 5; 6].

Висновки

Дистанційна освіта — це форма освіти, що відрізняється від інших форм способом здобування (надання) освіти, або характером освітньої комунікації, здійснюваної в основному на відстані. Інформаційні і комунікаційні технології (медіа), використовувані в дистанційній освіті, є його засобами, склад і питома вага яких міняється залежно від технологічного прогресу, ступеня доступності студенту/слухачу, моделі організації навчального процесу. Набір будь-яких вживаних конкретних медіа не є критерієм або видовою ознакою, дистанційної освіти.

В історії і сучасній практиці дистанційної освіти існує декілька різновидів (моделей) організації освітнього процесу, що розвивалися в рамках двох альтернативних традицій, в основі яких лежать принципово різні ідеї, або трактування ДО це трансляція і кореспондентська освіта. Принципова відмінність цих трактувань призводить до істотних відмінностей в складі і значеннях термінів, що описують різні моделі дистанційної освіти, зокрема, в значенні терміна «відкрита освіта». Програми розвитку відкритої і дистанційної освіти мають враховувати ці відмінності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маслов В. И. Теория и методика организации непрерывного повышения квалификации руководителей школ: учеб. пособие / В. И. Маслов. — К. : МНО УССР, 1990. — 259 с.
2. Овсянников В. И. Введение в дистанционное образование / В. И. Овсянников, А. В. Густырь. — М. : РИЦ «Альфа» МГОПУ им. М. А. Шолохова, 2001. — 165 с.
3. Олійник В. В. Організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти і навчання: моногр. / В. В. Олійник. — К. : Міленіум, 2003. — С. 390–393.

4. Підкасистий П. І. Комп'ютерні технології в системі дистанційного навчання / П. І. Підкасистий, О. Б. Тищенко // Педагогіка. — 2000. — № 5. — С. 7–12.

5. Солдаткин В. И. Основы открытого образования / В.И. Солдаткин. — М. : НИИЦРАО, 2002. —

Т. 1. — 676 с.

Т. 2. — 680 с.

6. Information and communication technologies in distance education / Specialized training course / Course team chairman Michael G. Moore / UNESCO Institute for information technology in education, 2002.

Самойленко А. Н.

МОДЕЛИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ И ОСНОВНЫЕ ЭТАПЫ ИХ РАЗВИТИЯ

В статье рассмотрены модели дистанционного образования и основные этапы их развития. Выделены основные модели дистанционного образования проанализированы их недостатки и преимущества, главные принципы. Описаны некоторые дискуссионные вопросы, касающиеся моделей дистанционного образования и понятия в целом.

Ключевые слова: дистанционное образование, дистанционное обучение, модель дистанционного образования.

Samoylenko A. N.

MODELS OF DISTANCE EDUCATION AND KEY STAGES OF THEIR DEVELOPMENT

In the article the model of distance education and the main stages of their development. Outlined the basic model of distance education analyzes their shortcomings and advantages, the main principles. We describe some controversial issues related to distance education models and concepts in general.

Key words: distance education, distance learning, distance education model.